

[Problém paměti jeho kosmologický rozměr]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2001](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2001](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 30. 8. 2001
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 30. 8. 2001

[Problém paměti jeho kosmologický rozměr]

Problém paměti nemůže být redukován na problém, jak je paměť ustavena a jak funguje, ale základní otázka, jež musí být položena, je tato: jak souvisí paměť (vůbec, ne pouze lidská a ne pouze vitální) s konstitucí světa? Problém paměti je vlastně problémem kosmologickým, nikoli psychologickým ani biologickým. Teprve když si uvědomíme tuto šířku problematiky, můžeme správně porozumět, jaký (opět zejména kosmologický) význam mají tzv. re-prezentace, rovněž neredukované na fenomény vědomí (byť chápaného široce a neomezeného jen na vědomí lidské). Re-prezentace je podmínkou tzv. sebe prezentace, jakéhosi „přítomnění“, nemá-li zůstat „hluché“, tj. neschopné re-agovat na něco, co „slyší“, co vnímá. Sebe-prezentace na každé úrovni vyšší, než je jakási „primordiální“ hybnost, spějící od nicoty k opětovnému znicotnění (zániku), je (musí být) vždy zároveň re-prezentací nejen sebe, ale něčeho „druhého“, na co re-aguje, od-povídá. Re-prezentace ve svém bytostném základu netématizuje, nestaví „před sebe“ (v nějaké náhradní podobě), nýbrž svou aktivitou (re-aktivitou, reagující aktivitou) uchovává, přenáší z pomíjejícího do přítomnosti, či ještě spíše: něco již pomíjejícího znovu oživuje, znovu vytváří, „re-produkuje“ tak, že to činí součástí své vlastní výstavby. Teprve druhotně může docházet a dochází k tomu, že tato aktivita, uchovávající to, co již pomíjí, rozšiřuje a prohlubuje své možnosti vytvořením jakýchsi pomocných, náhradních zásob z toho, co nejen pomíjí, ale co už pominulo, jako by to právě pomíjelo. Tím si sebe prezentace umožňuje re-agovat nejen na to co mu je aktuálně prezentní, ale co mu prezentní bylo, nicméně již není. (Např. také virtuální kvanta a virtuální částice se dějí, tj. jsou událostným děním, ale nenajdou-li potřebné – reálné – partnery, na které by mohly reagovat a kteří by naopak mohli reagovat na ně, pomíjejí, aniž by se vůbec mohly stát „minulostí“.)

(Písek, 010830-2.)